

znány a jež jsou u exekučního soudu, dále se odvolala na usnesení ředitelstva spořitelny. Banka M. a Občanská záložna v L. vznesly proti příkázání vedlejších poplatků odpor proto, že jest vloženo zástavní právo jen pro 6% úroky a 6% úroky z prodlení, a ježto nebylo dokázáno, že povinní se podrobili dodatečnému zvýšení úroků. Odporem tedy byla popřena jednak skutečnost, že stanovy kryjí možnost zvýšení sporných úroků, jednak bylo odporováno tomu, že zástavní právo vázne pro úroky z prodlení a zvýšené úroky vůbec. Rozhodnutí o odporu záviselo tedy na zjištění sporné okolnosti, zda se povinní podrobili usnesení ředitelstva o zvýšení úroků a úroků z prodlení. Ze znění dluhopisu nebylo lze rozřešiti právní otázku, zda zástavní právo vázne pro ony zvýšené úroky, a proto měl býti odpor poukázán na pořad práva a exekuční soud neměl o něm rozhodnouti. Rekursní soud zase chybuje, míní-li, že nárok na vyšší úrok není vůbec doložen. Všeobecně jest kryt nárok na vedlejší poplatky podle obsahu dluhopisu zněním dluhopisu. K zamezení následku § 210 ex. ř. postačilo, když spořitelna prokázala zněním dluhopisu, že zástavní právo vázne i pro všechny vedlejší nároky podle dluhopisu, a když tvrdila, že podle znění dluhopisu podrobili se povinní stanovám a stanovami je dána ředitelství možnost úroky zvýšiti. Tvrzení spořitelny o znění stanov nebylo napadeno, sporným bylo jen, že se povinní nepodrobili zvýšení úroků a zda tedy je potřebí podrobení. Věřiteli nelze ukládati, by za takovýchto okolností již k rozvrhovému roku předložil ještě další doklady svého nároku o tom, že nárok v mezích dluhopisu skutečně vznikl, když jest všeobecně kryt zněním dluhopisu, a závisí od zjištění dalších okolností, zda skutečně vznikl. Věřitel často by si takových dokladů do rozvrhového roku ani opatřiti nemohl a nelze míti za to, že mu zákonodárce i opatření takovýchto dokladů ukládá. Proto bylo účtované zvýšené úroky a úroky z prodlení na nejvyšší podání příkázati a odpor proti tomu vznesený Občanskou záložnou v L. poukázati na pořad práva a v tom směru dovolacímu rekursu vyhověti.

Čís. 8358.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

»Potomkem« ve smyslu § 22 (2) zák. z 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., jest i zeť a snacha.

(Rozh. ze dne 5. října 1928, R II 310/28.)

Josef M. nabyt pozemků na základě zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. a převedl je napotom na svou dceru Anežku Š-ovou a jejího muže Karla Š-a. Návrhu manželů Karla a Anežky Š-ových, by bylo na ně převedeno spoluvlastnictví k pozemkům na každého jednou polovicí, knihovní soud vyhověl, rekursní soud k rekursu obvodové úřadovny Státního pozemkového úřadu změnil napadené usne-

sení v ten rozum, že se zamítá návrh manželů Karla a Anežky Š-ových na povolení vkladu práva spoluvlastnického k jedné ideální polovici ke prospěchu Karla Š-a na pozemcích a v důsledku toho přenáší se na tuto ideální polovici vklad práva vlastnického pro prodatele Josefa M-a. D ů v o d y: Rekurs jest částečně ospravedlněn. Prodátel Josef M. nabyt pozemků na základě zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. se závazkem, že k jich dalšímu zcizení jest podle § 22 cit. zák. v doslovu novely ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. zapotřebí schválení Státního pozemkového úřadu pokud se týče jeho obvodové úřadovny. Toto svolení pokud se týče Karla Š-a, který není přímým potomkem zcizovatelovým, Státním pozemkovým úřadem uděleno nebylo. Jde jednak o zcizení z otce Josefa M-a na dceru Anežku Š-ovou, k čemuž svolení není třeba, jednak z Josefa M-a na zetě Karla Š-a, který není přímým potomkem M-ovým, k čemuž svolení jest třeba. Poněvadž svolení nebylo vykázáno, bylo vzhledem k ustanovení § 22 cit. zák. rozhodnuto, jak shora uvedeno.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Zákon (§ 22 (2) zákona o drobných pachtýřích v doslovu novely ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n.) nemyslí to tak slovně, jak to slovně praví, stanově, že svolení Státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení mezi manželi nebo z rodičů na potomky, neboť tu se nesmí výraz »potomek« bráti ve vlastním úzkém smyslu, v kterémž znamená krevního potomka, nýbrž ve smyslu širším, v kterém pod výrazem »děti« zahrnují se v obecné mluvě i jich manželé, tedy i manželka synova i muž dceřin. Jestliť zajisté obecně známo, že rodiče obou stran oslovující manžele oslovují je jménem »děti«, nebo mluví-li jen k jednomu, tedy i zetě jménem »synu« a snachu jménem »dceruško«. To odpovídá významu svazku manželského, jenž z obou stran činí mravní jednotu, takže zákon nastalý jím poměr švakrovský klade skoro naveskrz úplně na roveň poměru pokrevnímu. K tomuto výsledku dospěje se i podle samého zákona o drobných pachtýřích, který již v § 1 (3) povolal k nástupu ve vlastnictví nemovitostí v dlouhodobém drobném pachtu držení i pouhé sešvakřence žadatelových předchůdců v držení a v předpisu § 22 (2) v doslovu citované novely stanoví, že svolení Státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení mezi manžely, což právě v tomto případě může býti poznačeno přímo jako t. zv. argumentum ad hominem, neboť převodce Josef M. mohl celé sporné nemovitosti převéstí volně, nemaje potřebí svolení Státního pozemkového úřadu, na svou dceru, spolustěžovatelku Anežku Š-ovou a tato zase mohla převéstí polovici neb i celek opět volně bez svolení Státního pozemkového úřadu na svého manžela spolustěžovatele Karla Š-a, a tak by se tímto dvojnásobným převodem docílilo téhož výsledku, jehož docíleno přímým převodem na oba manžele. Z toho plyne, že nastoupená cesta převodu

přímého jest jen zkráceným pochodem postupů v citovaném předpisu zákona výslovně dopuštěných a že převodce Josef M. byl by býval úplně v právu, i kdyby byl celé sporné pozemky převedl jediné a výlučně na zetě Karla Š-a, jehož zápis tu jest jediné sporným.

Čís. 8359.

K vývodům dovolání, jež neodpovídají dovolacímu návrhu, nelze přihlížeti.

Smlouva sprostředkovatelská.

Nebylo-li nic jiného ujednáno a nevylučují-li se navzájem zájmy stran, jichž má sprostředkovatel dbáti, není mu zabráněno, by nepřijal příkaz od obou stran a nedal si od obou slíbiti odměnu, takže, když obě strany použily jeho služeb, může zpravidla žádati od každé celou odměnu s ní ujednanou.

(Rozh. ze dne 6. října 1928, Rv I 51/28.)

Žalobě, již domáhal se žalobce na žalovaném provise za sprostředkování prodeje domu žalovaného, **p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** vyhověl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v **d ů v o d e c h**: Soud neshledal odůvodněnou námitku žalovaného, že žalobce pozbyl nároku na provisi, konav současně služby sprostředkovatelské i straně kupující, od níž též provisi obdržel. Zásadně jest přípustno, by obě strany použily téhož sprostředkovatele, v kterémžto případě může tento od každé z nich žádati plnou provisi (a contr. obchodního dohodce, jenž podle čl. 83 obch. zák. ve znění zákona ze dne 4. dubna 1875, čís. 68 ř. zák. má v tomto případě proti každé straně jen nárok na její polovici. Krainz-Ehrenzweig 1920-II/489). Pokud to tedy žalovaný výslovně nevyloučil, nebo žalobcova činnost nepoškozovala přímo zájmy žalovaného, směl žalobce sprostředkovatelské služby konati i straně kupující. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujíc dovolací důvody čís. 3 a 4 § 503 c. ř. s., dovazuje především, že žalobce nevykonal činnost, která byla způsobitou věsti k zamýšlené smlouvě, že však, i když takovou činnost vykonal, byla jen ve prospěch kupující strany, od níž měl příkaz, opatřiti jí dům, a v neprospěch žalovaného, ježto jeho dům podcenil, nabídnuv jej kupující za 1,900.000 Kč, ač měl příkaz, nabídnouti jej za 2,500.000 Kč. Logickým závěrem z těchto námitek by byl jen dovolací návrh na změnu rozsudku druhé stolice v ten rozum, že se žalobní nárok zcela zamítá, neboť těmito námitkami popírá žalovaný nárok vůbec. Žalovaný však tento důsledek z nich nevyvozuje, nýbrž navrhuje, by byl uznán povin-